

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

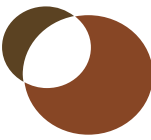

Ecologische quickscan

Zonnenbergstraat 47 te Wilp

In het kader van een functiewijziging

Titel	Ecologische quickscan Zonnenbergstraat 47, Wilp
Betreft	Quickscan soortenbescherming en voortoets gebiedsbescherming
Locatie	Zonnenbergstraat 47 7384 DL Wilp
Uitvoering	J.Mossink, Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen
Contactpersoon	Dhr. J. Mossink, ecooloog mossink@ruimtevooradvies.nl - 06 83 222 610
Opdrachtgever	Fam. Eleveld
Datum	15-03-2020
Status	Versie 1.0

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
1.4	Kwaliteitsborg	
2	Resultaten beschermde flora en fauna	8
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
2.4	Grondgebonden zoogdieren	
2.5	Overige soorten	
3	Effecten en aanbevelingen	13
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3.6	Algemeen	
4	Gebiedsbescherming	16
4.1	Natuurnetwerk Nederland	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies	18
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
6	Wettelijk kader	21
6.1	Inleiding	
6.2	Gebiedsbescherming	
6.3	Soorten bescherming	
6.4	Rode lijsten	

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde Ruimte voor Advies een ecologische quickscan uit op het perceel gelegen aan de Zonnenbergstraat 47 te Wilp, gemeente Voorst. De initiatiefnemer is voornemens om een functiewijziging door te voeren voor het perceel en de bestaande gebouwen. De dubbele functie agrarisch en wonen zal worden omgezet in enkel de functie wonen. Hierbij wordt een deel van de bestaande (voormalige) agrarische bijgebouwen gesloopt en een extra woning gerealiseerd. Ook een mestsilo en kuilvoeropslag worden verwijderd. De bestaande woning en een aantal bijgebouwen blijven behouden in de toekomstige situatie.

De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming, onderdelen 'soortenbescherming' en 'gebiedsbescherming'. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaardere beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming. In dat kader is een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De locatie ligt aan de Zonnenbergstraat 47 in Wilp (gemeente Voorst) ten zuidwesten van het dorp Twello (zie afbeelding 1.1 en 1.2). Het betreft een agrarische kavel met boerderij, diverse agrarische opstallen en bijbehorende erfinrichting. De totale kavelgrootte bedraagt 8 hectare. Het ecologisch onderzoek beperkt zich echter tot de noordoostelijke, bebouwde hoek omdat alleen daar relevante ingrepen plaatsvinden. Het omringende landschap kenmerkt zich als een relatief open agrarisch landschap met graslanden en maïsakkers. Behalve een bomenrij langs de oostgrens van het erf ontbreken landschapsstructuren in de directe omgeving. Rondom het perceel liggen agrarische percelen in de vorm van afwisselend graslanden en maïsakkers met verspreid diverse agrarische bedrijven. Het landschap is relatief open van karakter. In noordoostelijke richting ligt op korte afstand een bedrijventerrein met daarachter het dorp Twello. Ongeveer 1,5 kilometer in zuidelijke richting ligt de A1, op grotere afstand liggen de steden Apeldoorn in westelijke en Deventer oostelijke richting.

Op het erf staan een rietgedekte boerderijwoning die via een aanbouw met plat dak in verbinding staat met een kookhuis met pannendak. Ten oosten naast de woning staat een schuur met stenen gevels en golfplaten dak. Het oostelijk deel van deze schuur zal gesloopt worden, het westelijk deel blijft behouden. Ook de kapschuur blijft behouden. De overige stallen worden gesloopt. Twee te slopen stallen hebben stenen gevels zonder toegankelijke spouw en een golfplatendak zonder dakbeschot. Het naastgelegen te slopen bijgebouw bestaat uit damwandplaten met een golfplaten dak zonder dakbeschot. Het erf is grotendeels verhard met betonplaten en tegels.

Tussen kapschuur en stallen bestaat het terrein uit halfverharding.

Na de sloopwerkzaamheden wordt een woonhuis met garage gebouwd op het zuidelijk deel van het erf. Ook wordt onder andere een boomgaard aangelegd en wordt een nieuwe oprit aangelegd ten behoeve van de nieuwe woning. Een schets van de beoogde nieuwe situatie is te vinden in afbeelding 1.3.

De voornaamste ingrepen zijn:

- Volledige en gedeeltelijke sloop van diverse bijgebouwen;
- Realisatie tweede woning;
- Landschappelijke inpassing met o.a. boomgaard en singel.

Alle ingrepen vallen onder de noemer “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”.

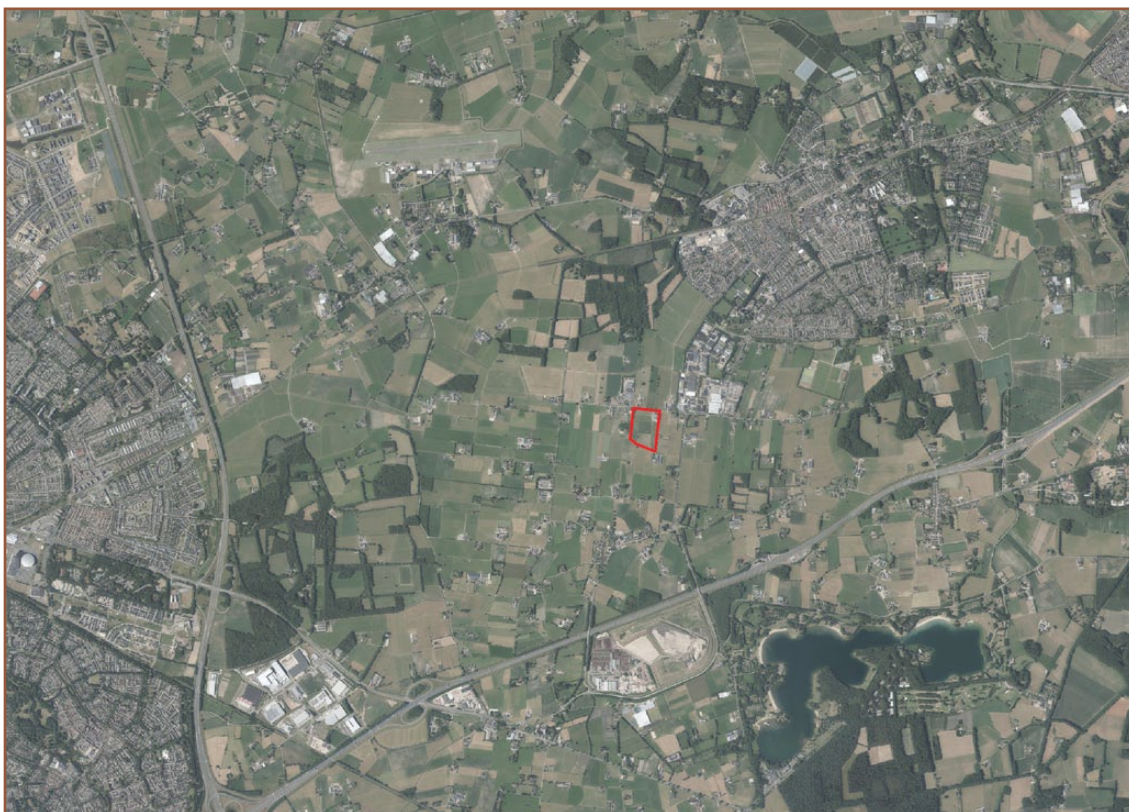
1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 28 februari 2020 bezocht door J. Mossink, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals huismus, vleermuizen, uilen en marters). Het locatiebezoek is onder bewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 7 °C en matige wind, ZW 3-4 bft.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie (rood kader). Bron ondergrond: PDOK.nl/viewer.

Afb. 1.2: Het erf in huidige toestand (rood kader). 1 = te slopen deel schuur waarvan het westelijk deel behoude blijft, 2 en 3 = te slopen stallen, 4 = te slopen schuur/berging, 5 = te behouden kapschuur, 6 = bestaande woning met aangebouwd kookhuis, 7 = bomenrij. Bron ondergrond: PDOK.nl/viewer, luchtfoto 2019.

Afb. 1.3: Inrichtingsplan Zonnebergstraat 47 Wilp. Bron: Ruimte voor Advies, oktober 2019.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten binnen een straal van een kilometer rond het plangebied. Het erf bestaat grotendeels uit verharding en halfverharding. Vegetatie is schaars en voornamelijk beperkt tot de tuin en enkele stukjes gazon of raaigras. De gevels zijn vrij van begroeiing. Enkele zeer algemene kruiden en grassen komen verspreid over het erf voor. Onder andere straatgras, hondsdrif, vogelmuur, paardenbloem, madelief en brede weegbree zijn aangetroffen. Dit zijn allemaal soorten van voedselrijke omstandigheden die bijna overal in de nabijheid van mensen voorkomen. Voor beschermde plantensoorten zijn de omstandigheden te voedselrijk en ontbreken ook andere specifieke voorwaarden waaraan hun leefgebied moet voldoen zoals bodemgesteldheid en zuurgraad. Aanwezigheid van beschermde vaatplanten op het perceel is uitgesloten.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Ook andere onderdelen van de leefomgeving van belang voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismussen struiken.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

De te slopen bebouwing is deels toegankelijk voor broedvogels. Gezien de ligging zijn huismus, kerkuil en steenuil de voornaamste te verwachten vogels met jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen. Het erf is dan ook uitgebreid geïnspecteerd op geschiktheid als broedlocatie voor deze soorten. Er zijn nergens braakballen, uitwerpselen, veren of andere sporen aangetroffen die duiden op regelmatige of incidentele aanwezigheid van kerkuil of steenuil. Potentiële nestlocaties van uilen ontbreken bovendien. Huismussen zijn tijdens het veldbezoek niet op het erf gezien of gehoord. De te behouden stal is goed toegankelijk voor vogels, maar nesten of nestresten van mussen werden niet aangetroffen ondanks het feit dat alle potentiële nestplekken goed inspecteerbaar bleken. Mogelijk speelt mee dat de woning met haar rieten dak geen mogelijkheden voor huismussen biedt. Op enkele erven verderop in de straat waren wel huismussen aanwezig. Het betrof in alle gevallen woningen met pannendaken. De bewoner geeft aan zelden of nooit mussen op het erf te zien. Het erf is gezien deze constatering geen belangrijk onderdeel van de functionele leefomgeving van huismussen. Van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn geen nesten of andere gebruikssporen gevonden en mogelijkheden ontbreken voor deze soorten.

Overige broedvogels

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals zanglijster, merel, spreeuw, zwarte roodstaart, witte kwikstaart, winterkoning, heggemus en roodborst mogelijk op het terrein. Broedgevallen kunnen zich, afhankelijk van de soort, voordoen in de toegankelijke

gebouwen, in de haag van laurierkers naast de schuur in het noordoostelijk deel van het erf en in de singel langs de oostelijke erfgrans. In de singel is een eksternest aanwezig. Aan de gevel van de woning hebben afgelopen jaren zowel boerenzwaluw als huiszwaluw broedpogingen ondernomen. De nestresten zijn nog zichtbaar. De bewoner geeft aan dat waarschijnlijk door de hete, droge zomers de nesten zijn afgebroken en er geen jongen werden grootgebracht. Tegen of in de te slopen bebouwing zijn geen nestresten van zwaluwen te zien, maar toekomstige broedgevallen zijn niet geheel uit te sluiten. De opgaande begroeiing langs de noordelijke schuur is geschikt voor algemene broedvogels zoals merel, roodborst, winterkoning en houtduif. Tijdens het broedseizoen is de kans op broedgevallen groot. Voor veel soorten valt het broedseizoen in de periode half maart - augustus, maar eerdere of latere broedgevallen van met name houtduif kunnen voorkomen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn vanuit de NDFF waarnemingen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis en een onbekende myoot bekend. Op basis van expert judgement komen ook de rosse vleermuis, watervleermuis en franjestaart mogelijk in de omgeving voor.

Verblijfplaatsen

Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten worden voornamelijk in gebouwen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Tijdens het locatiebezoek is de te slopen bebouwing uitgebreid geïnspecteerd op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen zoals toegankelijke spouwen en ruimtes onder dakbedekking, achter daklijsten, betimmeringen etcetera.

Geen van de te slopen gebouwen beschikt over een (toegankelijke) spouw. Het dak van de stallen bestaat overal uit enkellaags golfplaten zonder dakbeschot. In de stallen zijn verder geen besloten, donkere ruimtes die als vleermuisverblijfplaats kunnen dienen. De gedeeltelijk te slopen schuur is van binnenuit wel afgetimmerd maar de toegang tot de ruimtes tussen golfplaten en dakbeschot is afgesloten met behulp van vogelschroot. Boeidelen en daklijsten sluiten overal strak aan. De grootste speling bedraagt ongeveer 0,5 centimeter, te klein voor dwergvleermuizen. Gezien de bevindingen tijdens het veldbezoek kan aanwezigheid van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing worden uitgesloten.

De overige soorten die in de omgeving voorkomen verblijven in Nederland hoofdzakelijk in bomen of grote, hoge zolders van kerken en grote schuren. Dergelijke bebouwing ontbreekt en er staan geen bomen met spechtengaten, rottingsholtes, scheuren, losse stukken schors of andere potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen op of in de directe nabijheid van het erf. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten op het

terrein is daarmee uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Het erf is met haar bebouwing, tuin en naastgelegen bomenrij geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk in kleine aantallen foerageren. Het relatieve belang van het onderzochte perceel is op voorhand klein. Van essentieel foerageergebied is geen sprake aangezien er veel foerageergebied in de directe omgeving voorhanden is in de vorm van andere erven, bomenrijen, bosranden en open plekken tussen bomen. Het perceel is geen onderdeel van een doorlopende lineaire landschappelijke structuur die als vlieg- of migratieroute zou kunnen dienen.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. In de omgeving komen diverse grondgebonden zoogdieren voor. Das, boomarter, bunzing, en steenarter zijn nationaal beschermde soorten zoals genoemd in Bijlage A van de Wet natuurbescherming en zijn in de omgeving waargenomen. Gezien de ligging, inrichting en gebruik van het terrein zijn van deze soorten alleen de steenarter en bunzing incidenteel op het erf te verwachten. De te slopen bebouwing is deels toegankelijk voor steenarters. Op het terrein zijn echter geen latrines, prooi-resten of andere gebruikssporen van marters aangetroffen. De plek van de nieuwe woning is vrij van structuren die kunnen dienen als verblijfplaats of andere beschermde onderdelen van leefgebied van marterachtigen. Steenarter en bunzing worden daarom hooguit als passant of jagend op het perceel verwacht.

Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, aardmuis, huismuis, huisspitsmuis, vos, ree en egel komen vrijwel zeker voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Zowel in de te slopen bebouwing als op de nieuwbouwlocatie zijn kleine muisachtigen en insecteneters te verwachten. Voor egels is de tuin geschikt rond de woning geschikt. Vos, ree, haas en konijn kunnen voornamelijk als passant op het erf of in de omringende weilanden voorkomen.

2.5 Overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden)

Ten noorden van de te slopen woning ligt een vijver met een oppervlakte van enkele vierkante meters die als voortplantingswater voor amfibieën kan dienen. NDFF maakt melding van de beschermde Habitatrichtlijnsoorten poelkikker en kamsalamander (HR IV) binnen een straal van een kilometer van de projectlocatie. De kamsalamander komt voor op landgoed Hartelaar op ruim een kilometer afstand in noordwestelijke richting. Poelkikker is op diverse plekken in de omgeving waargenomen, waaronder binnen 500 meter afstand in noordelijke richting. De algemene soorten bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander komen ook voor in de omgeving. Voortplantingswater voor amfibieën ontbreekt echter op het erf. Verder is het erf grotendeels verhard. Als landhabitat is het erf ongeschikt, met uitzondering van de tuin rond de woning. Hier worden hooguit bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander verwacht. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Reptielen komen niet in de omgeving voor. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van beschermde ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen. De NDFF en andere verspreidingsgegevens maken geen melding van beschermde ongewervelden in de omgeving. Daarmee is aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën, vissen, reptielen en ongewervelden op de projectlocatie uitgesloten.

Afb. 2.1: De bestaande woning gezien vanaf de Zonnenvergstraat.

Afb. 2.2: Te slopen bijgebouwen 3 (links) en 4 (rechts) gezien vanaf de woning. Uiterst links de deels te behouden schuur naast de woning.

Afb. 2.3: Achterzijde te slopen schuren 3 (rechts) en 4 (links). De nieuwe woning wordt ongeveer op deze locatie gebouwd.

Afb. 2.4: Binnenkant schuur 4. Er zijn nergens besloten ruimtes voor vleermuizen. Nesten of gebruikssporen van vogels ontbreken.

Afb. 2.5: Gedeeltelijk te slopen schuur. Het gedeelte linksachter (tot waar de gevel verspringt) blijft behouden, de rest wordt gesloopt.

Afb. 2.6: Te behouden kapschuur.

Afb. 2.7: Achterkant erf in de richting van de toekomstige woning gezien.

Afb. 2.8: Bomenrij langs de oostelijke perceelgrens. De inrit naar de nieuwe woning komt aan deze doodlopende weg te liggen. De bestaande bomensingel wordt versterkt.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Effecten op beschermde planten zijn uitgesloten, nader onderzoek is niet nodig.

3.2 Broedvogels

Vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels ontbreken op het erf en in de directe omgeving ervan. De voorgenomen ontwikkeling leidt dan ook niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen of functioneel leefgebied van broedvogels uit de categorieën 1 t/m 4 van de lijst jaarrond beschermde nesten. Broedgevallen van vogels uit de categorie 5 zijn niet uit te sluiten, maar er zijn geen zwaarwegende redenen waarom deze nesten jaarrond beschermd zouden zijn. Het belang van de locatie is op voorhand beperkt gezien de relatieve kleinschaligheid van de ontwikkelingen en de beschikbare alternatieven in de omgeving in de vorm van andere agrarische erven.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals zanglijster, merel, spreeuw, zwarte roodstaart, witte kwikstaart, winterkoning, heggemus en roodborst mogelijk op het terrein. Broedgevallen kunnen zich, afhankelijk van de soort, voordoen in de toegankelijke gebouwen of in de haag van laurierkers naast de schuur in het noordoostelijk deel van het erf. Sloopwerkzaamheden en het eventueel snoeien of rooien van opgaand groen zoals laurierkers kunnen derhalve leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogels. Het is van belang om mogelijk verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Houdt tijdens het broedseizoen een verstoringvrije zone van enkele meters rond de begroeiing aan en/of snoei de begroeiing in de buurt van verstorende werkzaamheden sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn wel mogelijk, vooral van de houtduif. Bezette nesten zijn altijd beschermd, onafhankelijk van de soort en het moment van nestelen. Worden toch bezette nesten aangetroffen dan dienen werkzaamheden met een mogelijk negatief effect te worden uitgesteld totdat de ouders klaar zijn met broeden en de jongen zelfstandig het nest definitief hebben verlaten.

3.3 Vleermuizen

Effectbeoordeling vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

De te slopen bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen. Ook op andere delen van het erf in de directe omgeving ervan ontbreken potentiële verblijfplaatsen. Sloopwerkzaamheden zullen derhalve niet leiden tot negatieve effecten op vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen. Nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen is niet aan de orde.

Nieuwbouw van de woning biedt kansen voor vleermuizen. Naar verwachting is het mogelijk om

op relatief eenvoudige en goedkope wijze ruimte te creëren voor vleermuizen. Het realiseren van verblijfplaatsen kan bijvoorbeeld door ruimtes achter gevelbetimmering of boeidelen toegankelijk te maken, in metselkasten toe te passen, open stootvoegen in spouwmuren etcetera. Op die manier kan de ingreep een positief effect hebben op (deels) gebouwbewonende vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis).

Effectbeoordeling vaste vlieg- en migratieroute en essentieel foerageergebied

Het erf is geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk foerageren. Het betreft een relatief zeer klein deel van het beschikbare foerageergebied van vleermuizen in de omgeving waardoor van essentieel foerageergebied geen sprake is. Eventuele effecten zijn beperkt mogelijk en hebben uitsluitend betrekking op de zorgplicht, die stelt dat onnodige nadelige effecten op soorten redelijkerwijs zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Negatieve effecten kunnen zich hooguit voordoen wanneer tijdens de sloop- of bouwphase gebruik wordt gemaakt van bouwlampen tussen zonsondergang en zonsopkomst. Vanuit de zorgplicht is het van belang om lichtverstoring van het mogelijke foerageergebied naar redelijkheid zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan door zowel tijdens de sloop- en realisatiefase als de gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen en buitenverlichting naar boven en dan met name richting de bomenrij langs de oostgrens van het erf te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter en plaats niet meer verlichting dan nodig. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april t/m november, waarbij ze tussen zonsondergang en zonsopkomst daadwerkelijk vliegen en gevoelig zijn voor verstoring. De huidige en toekomstige woning maken geen onderdeel uit van een potentiële vlieg- of migratieroute van vleermuizen. Effecten op vlieg- en migratieroutes van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk komen steenmarter en bunzing als incidentele passant op het erf voor. Verblijfplaatsen van beide soorten ontbreken met zekerheid. Het erf maakt geen onderdeel uit van een potentieel belangrijke verbindingszone tussen verblijfplaatsen en jachtgebied. De sloop- en nieuwbouwlocatie heeft geen bijzondere waarde voor eventueel leefgebied van beide soorten. De geschiktheid van het erf als foerageergebied wordt niet aangetast. Boommarter en das komen in de omgeving voor maar geschikt leefgebied ontbreekt op de onderzochte locatie. Samengevat hebben de bestemmingsplanwijziging en voorgenomen ingreep geen effect op beschermde grondgebonden zoogdieren of hun leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is derhalve niet aan de orde, evenals het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten.

Op de planlocatie worden verder uitsluitend kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van muizen en insecteneters. Omdat voor de te verwachten soorten een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Voer de sloopwerkzaamheden in één richting uit zodat eventueel aanwezige dieren de kans hebben te vluchten. Overige maatregelen zijn niet nodig.

3.5 Overige soorten (vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden)

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Het terrein is hooguit (beperkt) geschikt als landhabitat en dan voornamelijk foerageergebied voor enkele algemene amfibieën maar in de begroeide terreindelen vinden nauwelijks ingrepen plaats. Voor de te verwachten algemene amfibieënsoorten heeft de provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend. De overige soorten die voor kunnen komen zijn niet beschermd. Zoals voor alle soorten, beschermd of niet, geldt ook hier de algemene zorgplicht.

3.6 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.
- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het bij nieuwbouw van woningen vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Bij voorkeur door ruimtes naar een spouw, onder dakpannen of achter betimmeringen toegankelijk te maken. Andere mogelijkheden zijn het aanbrengen van nestkasten, toepassen van inheemse beplanting, terughoudend zijn met buitenverlichting en bestrating en juist royaal met groen.*

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

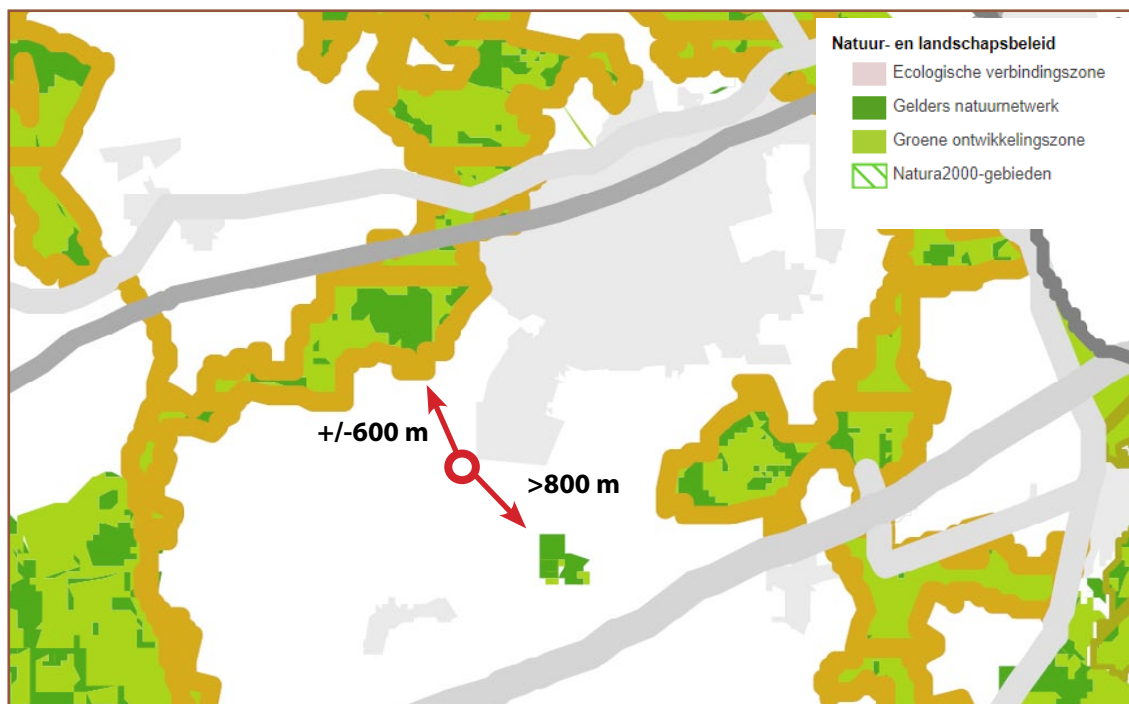
De onderzoekslocatie ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. De kortste afstand tot het GNN bedraagt ruim 600 meter. In de het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone is het ruimtelijke beleid gericht op behoud en ontwikkeling van kernkwaliteiten. Voorgenomen ingrepen worden getoetst aan het 'nee, tenzij' principe. Indien voorgenomen werkzaamheden significant negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het deelgebied kunnen deze alleen plaatsvinden indien de nadelige gevolgen worden gemitigeerd en de resterende schade gecompenseerd.

Gezien de aard en schaal van de voorgenomen ontwikkelingen in relatie tot de afstand is een negatief extern effect op kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN en GO uitgesloten. Functie en gebruik van het terrein wijzigen van een dubbelbestemming agrarisch en wonen naar een enkelbestemming wonen. Daarnaast zullen twee bestaande agrarische bijgebouwen worden gesloopt en één bijgebouw gedeeltelijk worden gesloopt, en er wordt één woning gerealiseerd. Het uitvoeren van een 'Nee, tenzij'-toets is niet aan de orde.

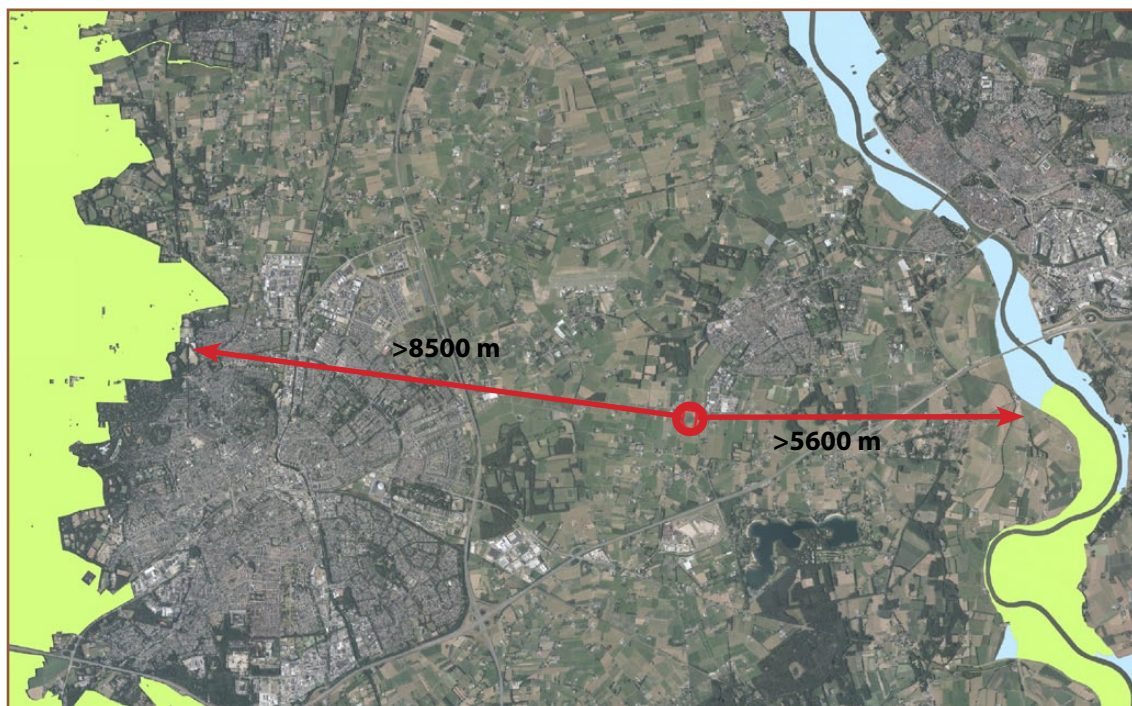
4.2 Natura 2000

Natura 2000-gebied Rijntakken - deelgebied Uiterwaarden IJssel ligt op ongeveer 5600 meter in oostelijke richting en Natura 220-gebied Veluwe (HR+VR) ligt op ongeveer 8500 meter in westelijke richting.

Het perceel heeft geen landschappelijke binding met de Natura 2000-gebieden. Gezien de aard en schaal van het project en de ligging op ruim 5600 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn directe negatieve effecten door sloop- en bouwwerkzaamheden op aangewezen soorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden door geluid, trillingen, lichtverstoring en andere mogelijke versturende factoren uitgesloten. Er zal sprake zijn van een tijdelijke, geringe toename van stikstofemissie tijdens de aanlegfase door de inzet van mobiele werktuigen, aan- en afvoer van materiaal en materieel en verkeersbewegingen van personeel. In de gebruiksfase is er mogelijk sprake van een beperkte toename van stikstofuitstoot door een toename van verkeersbewegingen (naar verwachting maximaal enkele verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal) en eventueel uitstoot van één vrijstaande woning indien niet gasloos gebouwd wordt. Een berekening in online rekenprogramma AERIUS Calculator (versie september 2019) zal met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitkomen op een toename van minder dan 0,00 mol/hectare/jaar op stikstofgevoelige habitattypen. Significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn daarom uitgesloten. Het is mogelijk dat bevoegd gezag ter verificatie om een AERIUS-berekening vraagt.

Afb. 4.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van GNN en GO. De locatie ligt buiten GNN en GO. De kortste afstand tot GNN bedraagt minimaal 600 meter. Bron ondergrond: gldanders.planoview.nl.

Afb. 4.2: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden. De minimumafstand tussen het plangebied en N2000-gebied bedraagt ongeveer 5600 meter.

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	nee	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	nee	geen	geen
Vleermuizen - vliegroutes	nee	geen	geen
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	nee	geen	zie 5.2.1
Vleermuizen - lichtverstoring	beperkt mogelijk	mogelijk	zie 5.2.1
Zoogdieren - gebouwbewonend	nee	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	nee	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	nee	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie 5.2.1
Amfibieën - vrijgestelde soorten	mogelijk	geen	geen
Overige beschermde soorten	nee	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - doelsoorten/habitattypen	nee	geen	geen
Natura2000 - stikstof	n.v.t	geen	zie 5.2.2
NNN en GO	nee	geen	geen

5.2 Conclusies en aanbevelingen

5.2.1 Soortenbescherming

Vleermuizen

- De te slopen bebouwing is ongeschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Nader onderzoek naar vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen is daarom niet nodig.
- Vanuit de zorgplicht dient onnodige lichtverstoring van mogelijk foerageergebied van vleermuizen voorkomen te worden. Dit kan eenvoudig door de werkzaamheden overdag uit te voeren om zo tijdens de werkzaamheden uitstraling van eventuele bouwlampen te voorkomen. Gebruik anders afschermende armaturen om direct beschijnen van de bomenrij langs de oostgrens van het erf te voorkomen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter en plaats niet meer verlichting dan nodig. Voor eventuele buitenverlichting geldt eveneens dat directe beschijning van de bomenrij voorkomen dient te worden.

Broedvogels

- In de te slopen bebouwing zijn geen nesten aangetroffen van broedvogels. Sloop leidt niet tot aantasting van vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels. Toekomstige broedgevallen van vogels als bijvoorbeeld spreeuw, zanglijster, zwarte roodstaart en boerenwaluw kunnen niet worden uitgesloten. Sloop dient daarom plaats te vinden buiten het reguliere broedseizoen. In de periode september - februari wordt de kans op broedgevallen

zeer klein geacht. In de periode half maart t/m augustus mogen sloopwerkzaamheden in principe niet worden uitgevoerd, tenzij een broedvogelcheck door een erkend deskundige heeft uitgewezen dat er geen broedgevallen aanwezig zijn. LET OP: bezette nesten zijn altijd beschermd, ongeacht de periode. Werkzaamheden dienen in geval van bezette nesten te worden uitgesteld totdat de vogels het nest vrijwillig permanent verlaten hebben.

- Tijdens het broedseizoen kunnen eventuele nesten van algemene broedvogels in opgaande begroeiing ten noorden van de gedeeltelijk te slopen schuur en in de singel verstoord, beschadigd of vernield worden. Voer werkzaamheden die kunnen leiden tot het vernielen of verstoren van nesten buiten het broedseizoen uit of neem tijdig maatregelen om broedgevallen binnen invloedssfeer van versturende werkzaamheden te voorkomen, bijvoorbeeld door opgaande beplanting binnen invloedssfeer van de werkzaamheden sterk terug te snoeien. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn niet uitgesloten. Bezette nesten zijn altijd beschermd, ongeacht de soort of periode. Zie ook vorige punt.
- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle dieren, beschermd of niet.

t.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;
- Voer sloopwerkzaamheden met beleid en zoveel mogelijk in één richting uit zodat eventueel aanwezige kleine zoogdieren, amfibieën en andere dieren gelegenheid hebben om te vluchten.
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.2.2 Gebiedsbescherming

- De locatie ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Sloop en nieuwbouw van de woning vinden plaats binnen het bestaande bouwvlak en de functie en gebruik blijven gelijk. Deze activiteiten zullen niet leiden tot aantasting van kernkwaliteiten of doelstellingen van GNN of GO. Een 'nee, tenzij'-toets is daarom niet aan de orde.
- De ontwikkelingen voortvloeiend uit het voornemen leiden gezien de aard en schaal van het project niet tot effecten op doelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland), met mogelijke uitzondering van stikstofgevoeligheid. Nadere toetsing naar effecten op aangewezen doelsoorten voor Natura 2000-gebieden en nadere toetsing aan het NNN zijn niet aan de orde met mogelijke uitzondering van een stikstofberekening, zie volgende punt.
- Het voornemen leidt tot een tijdelijke, beperkte toename van stikstofuitstoot tijdens de sloop-

en bouwphase (ofwel aanlegfase). In de gebruiksfase wordt een afname van uitstoot verwacht door betere isolatie van de nieuwe woning. Vermoedelijk leidt een berekening in AERIUS Calculator tot de conclusie dat er geen toename van stikstofdepositie > 0,00 mol/hectare/jaar is. Een significant effect op Natura 2000-doelstellingen lijkt op voorhand uitgesloten. Mogelijk verlangt bevoegd gezag een AERIUS-berekening ter bevestiging.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied, zoals een toename van stikstofemissie en -depositie met mogelijke gevolgen voor stikstofgevoelige habitat-typen. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincies. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Binnen de zone ondernemen met natuur en water is ruimte voor ontwikkeling maar dient hierbij een aantoonbare bijdrage te worden geleverd aan de ontwikkelingsdoelen. In het **NNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **NNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **NNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie

en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.